

## CYRILLOMETHODIANA

In honorem Aemiliae Bláhová et  
Venceslai Konzal  
(*Slavia* 70, 2001., 3-4)\*

HANS ROTHE, *Des Fraciscus Skorina Apostolos, Wilna 1525. Zu Quellen und Stil*, s. 457-478, posvećuje pažnja izvorima, metodologiji njihova korištenja i pitanjima stila u djelu bjeloruskoga humanista F. Skorine, odnosno u njegovu crkvenoslavenskomu prijevodu *Apostola* (1525.) koji se ubraja među djela u kojima se očituje utjecaj češkoga biblijskoga prijevoda. Međutim, ovaj češki udio u starijoj literaturi nije na zadovoljavajući način definiran. Dosađajne spoznaje o izvorima Skorinina prijevoda, koje autor sažima u uvodnome dijelu studije, govore o minimalnim češkim utjecajima, a postojanje izravnih čeških izvora odriče se. Rezultati autorove analize donose nov pogled na ovu problematiku, dokazujući da su češki utjecaji toliko značajni da se ne može govoriti o njihovoj marginalnosti. Autorovi temeljni dokazi zasnivaju se na primjerima iz *Prve poslanice Korinćanima* u usporedbi s *Venecijanskom, Genadijevom* i *Aleksijevom Biblijom*, kao i s grčkim i latinskim tekstom. Analiza vodi zaključku da je Skorina pokraj kompletnoga crkvenoslavenskog prijevoda *Apostola*

kao osnovnoga izvora morao imati pri ruci i češki prijevod *Biblije*, najvjerojatnije mletačko izdanje ili možda i neko starije. Analizirajući principe Skorinina rada s izvorima, autor govori o kompilacijskom postupku koji se sastoji u usporedbi korištenih izvora i njihovu naizmjeničnu korištenju, vjerojatno da bi biblijski tekst učinio razumljivim u skladu s tradicijom reformacije. Ovaj postupak je u skladu i s humanističkim principom 'variatio'. Citirani primjeri potvrđuju Skorininu osnovnu težnju jezičnoj raznolikosti, dok je potreba jedinstva i točnosti izraza potisnuta. To je omogućilo svjesno ili nesvjesno uvođenje latinskih jezičnih i stilskih elemenata u istočnoslavenski tekst. Autor ističe veliko značenje istraživanja na tom području kojima se potkrjepljuje nadilaženje konfesionalne granice između zapadne i istočne tradicije. Rotheova studija predstavlja poticajan prilog istraživanju starijih prijevoda biblijskih tekstova, napose njihove tekstološke i filološke problematike.

FRANTIŠEK ČAJKA

\*U osvrtu na časopis *Slavia* 70, 2001., 3-4 u *Slovu* 52-53 pogreškom je ispušten osvrt na ovaj članak, pa ga uz ispriku donosimo u ovom dvobroju.